



DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROSYSTEMET

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANKS UDTALELSE
af 10. maj 2012
om begrænsning i adgangen til at foretage kontant betaling
(CON/2012/37)

Indledning og retsgrundlag

Den Europæiske Centralbank (ECB) modtog den 17. april 2012 en anmodning fra Danmarks Økonomi- og Indenrigsministerium på vegne af Danmarks Skatteministerium om en udtalelse om et lovforslag til Lov om ændring af ligningsloven og forskellige andre love (initiativer rettet mod sort arbejde m.v.)¹ (herefter "lovforslaget").

ECB's kompetence til at afgive udtalelse fremgår af artikel 127, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og artikel 2, stk. 1, andet led, i Rådets beslutning 98/415/EF af 29. juni 1998 om de nationale myndigheders høring af Den Europæiske Centralbank om udkast til retsfor skrifter², da lovudkastet indeholder regler om betalingsmidler. I overensstemmelse med artikel 17.5, første punktum, i forretningsordenen for Den Europæiske Centralbank er denne udtalelse vedtaget af ECB's Styrelsesråd.

1. Formålet med lovforslaget

- 1.1 Lovforslaget gennemfører en række foranstaltninger rettet mod skatteunddragelse. En af foranstaltningerne er en skærpelse af reglerne om kontantbetaling for bl.a. at sikre en højere grad af sporing af betalinger. ECB's udtalelse omhandler følgende i lovforslaget fremsatte krav:
- 1.2 Der fremsættes for det første et krav om, at private købere af ydelser eller varer sammen med ydelser skal betale digitalt, hvis købesummen overstiger DKK 10.000³. Den private køber kan således hæfte solidarisk for den skat og moms, som den, der leverer ydelsen, har unddraget⁴, hvis køberen vælger at betale kontant. I kravet om digital betaling lægges til grund, at betalingen efterfølgende kan spores på en sådan måde, at både betaleren og betalingsmodtageren kan

¹ Lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1017 af 28. oktober 2011 med senere ændringer, lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer, lov nr. 403 af 8. maj 2006 om et indkomstregister med senere ændringer, kildeskatteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1403 af 7. december 2010 med senere ændringer, lov om merværdiafgift (momsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 287 af 28. marts 2011 med senere ændringer, lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. (opkrævningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1402 af 7. december 2010 med senere ændringer, lov om registrering af køretøjer, jf. lovbekendtgørelse nr. 580 af 7. juni 2011, skattekontrolloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 819 af 27. juni 2011 med senere ændringer, lov nr. 521 af 12. juni 2009 om ændring af kildeskatteloven og forskellige andre love (Forenkling af reglerne om opkrævning af arbejdsmarkedsbidrag og konsekvensændringer som følge af Forårspakke 2.0 m.v.) med senere ændringer.

² EFT L 189 af 3.7.1998, s. 42.

³ Ca. EUR 1.330.

⁴ Forslaget medfører kun hæftelse for den private køber, hvis leverandøren undlader at angive vederlaget eller ikke indberetter momsen af vederlaget. Jf. s. 12 i lovforslagets bemærkninger.

identificeres. Forslaget vil endvidere være et bidrag i forsøget på at reducere kontantomsætningen i det sorte marked for køb af varer og tjenesteydelser. Det foreslås, at borgere, der i særlige tilfælde ikke har mulighed for at betale digitalt, får mulighed for at friholde sig for hæftelsen for leverandørens manglende angivelse af skatter og moms. Friholdelsen betinges af, at borgeren på TastSelv på SKATs hjemmeside indberetter oplysninger om det foretagne køb og betaling heraf.

- 1.3 Der fremsættes for det andet et krav om digital betaling ved handel mellem virksomheder, når køb af en leverance overstiger DKK 10.000⁵. Ved forslaget afskæres virksomheder fra at foretage fradrag efter skattereglerne, når køb af en leverance ikke betales digitalt, og efter momsreglerne foreslås en solidarisk hæftelse⁶, når erhvervelse af en leverance ikke er betalt digitalt⁷.

Det direkte solidariske ansvar på momsområdet betyder, at SKAT til dækning af skatte- og afgiftskravet kan søge dette betalt enten hos aftager eller leverandør i den rækkefølge, som SKAT vælger. Om SKAT vælger at inddrive kravet hos leverandør eller aftager har ingen betydning for hæftelsen. Hæftelsen vil i disse tilfælde følge de almindelige principper for solidarisk hæftelse.

Det ovenfor nævnte krav om solidarisk hæftelse vedrørende momsangivelsen har til formål at bekæmpe skatteunddragelse og skal gøre det nemmere at opdage transaktioner, som har skatte- og momsunddragelser som deres sigte. I og med at der skabes et transaktionsspor, forventes det, at lovforslaget vil have en positiv og kriminalitetsforebyggende effekt mod sort arbejde, kædesvig og fiktive fakturaer, der benyttes til fradrag skatte- og momsmæssigt. Herudover forventes det, at uregistrerede virksomheder vil få vanskeligheder med at handle, da købere vil have behov for at sikre sig dokumentation for afholdte afgifter.

- 1.4 Kravene, som fremgår af afsnit 1.2 og 1.3 ovenfor, indfører således solidarisk hæftelse for leverandørens manglende betaling af skatter og moms for både private købere og ved handel mellem virksomheder. Selvom dette ikke udgør et forbud mod betaling med kontanter, vil hæftelsesbestemmelserne i praksis dog medføre en indskrænkning i den reelle mulighed for en privat køber eller en virksomhed i at vælge kontantbetaling, når beløbet overstiger DKK 10.000.

2. Særlige bemærkninger

- 2.1 ECB bemærker, at EU-lovgivningen kun regulerer begrænsninger af kontantbetalinger i euro⁸. Af hensyn til konsekvens finder ECB det imidlertid hensigtsmæssigt at vurdere lovforslagets bestemmelser op imod relevant praksis i Eurosystemet.

⁵ Grænsen på DKK 10.000 afspejler tærsklen for private købere, som vælger at betale kontant ved køb af ydelser.

⁶ Den solidariske hæftelse opstår kun, når leverandøren har undladt at angive momsen af de leverede varer og ydelser. Jf. s. 13 i lovforslagets bemærkninger.

⁷ Der er hjemmel i artikel 205 i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1) til at lade aftager hæfte solidarisk for momsens erlæggelse. I henhold til s. 25 i lovforslagets bemærkninger er den solidariske hæftelse således i overensstemmelse med dette direktiv.

⁸ Jf. betragtning 19 i Rådets forordning (EF) nr. 974/98 af 3. maj 1998 om indførelse af euroen (EFT L 139 af 11.5.1998, s. 1)

ECB-PUBLIC

- 2.2 ECB bemærker, at lovforslaget overholder EU-lovgivningen⁹, navnlig betragtning 19 i Rådets forordning (EF) nr. 974/98, som fastsætter, at "begrænsninger i betalinger med sedler og mønter, som medlemsstaterne har indført af offentlige hensyn, er ikke uforenelige med eurosedlers og -mønters status som lovligt betalingsmiddel, hvis der findes andre lovlige midler til betaling af pengegæld". ECB anerkender, at i) sådanne andre lovlige midler til betaling af pengegæld findes i Danmark, og at ii) lovforslagets formål om at bekæmpe skatteunddragelse udgør et offentligt hensyn, som opvejer begrænsninger i betaling med kontanter.
- 2.3 ECB bemærker endvidere, at lovforslagets bestemmelser om solidarisk hæftelse i forbindelse med kontantbetalinger, der overstiger DKK 10.000, ikke påvirker de af Nationalbanken udstedte pengesedlers status som lovligt betalingsmiddel¹⁰.
- 2.4 Virkningerne af de foreslåede bestemmelser medfører dog visse praktiske begrænsninger i muligheden for en privat køber eller en virksomhed til at betale kontant, når beløbet overstiger DKK 10.000. Virkningerne bør derfor være proportionale med det generelle mål om at bekæmpe skatteunddragelse og bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål. Enhver virkning af de foreslåede bestemmelser bør nøje afvejes i forhold til de offentlige fordele, som forventes at kunne opnås. I lyset af at foranstaltningerne kan have en indvirkning på betalinger, der udgør en forholdsvis lav værdi, bør de kompetente myndigheder også sikre, at virkningen af disse foranstaltninger ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå målet om at bekæmpe skatteunddragelse.

Denne udtalelse vil blive offentliggjort på ECB's websted.

Udfærdiget i Frankfurt am Main, den 10. maj 2012.

[Underskrift]

Formand for ECB

Mario DRAGHI

⁹ Jf. afsnit 5 i udtalelse CON/2002/24, som gentaget i afsnit 2.3.2 i udtalelse CON/2010/36 og afsnit 2.2 i udtalelse CON/2010/79. Alle ECB's udtalelser findes på ECB's websted www.ecb.europa.eu.

¹⁰ I lov om Danmarks Nationalbank fremgår det af § 8, at de af Nationalbanken udstedte pengesedler er lovligt betalingsmiddel mand og mand imellem, (lov nr. 116 af 7. april 1936 med senere ændringer).